

Heilbrigðisráðuneytið
Skúlagata 4

Reykjavík, 24. febrúar 2026

101 Reykjavík

Efni: Umsögn Heilsubrúar, Heilsugæslu höfuðborgarsvæðisins, um þingsályktunartillögu um aðgerðaáætlun vegna offitu árin 2026-2030

Heilsubrú, miðlæg þjónustueining innan Heilsugæslu höfuðborgarsvæðisins, fagnar þeirri viðurkenningu sem felst í framlagðri þingsályktunartillögu um aðgerðaáætlun vegna offitu. Tillagan er yfirgripsmikil og vel unnin. Hins vegar teljum við mikilvægt að árétta nokkur atriði til að tryggja að skjólstæðingar fái aðgengilega, samfellda og gagnreynda þjónustu.

Heilsubrú veitir þverfaglega þjónustu þar sem hjúkrunarfræðingar, ljósmæður, næringarfræðingar, sálfræðingar og læknir starfa saman að bættri þjónustu við fólk sem lifir með offitu. Boðið er upp á hópnámskeið, meðal annars í hugrænni atferlismeðferð (kvíði, þunglyndi, svefn, streita og bætt sjálfsmat), námskeið í þyngdarstjórnun og offitumeðferð, einstaklingsmiðaða næringarmeðferð og sálfræðiráðgjöf. Þá sinna hjúkrunarfræðingar og ljósmæður bæði námskeiðum og einstaklingsviðtölum fyrir konur sem lifa með fitubjúg og sykursýki típu 2. Þjónustan er veitt bæði staðbundið og með rafrænum lausnum til að tryggja jafnt aðgengi. Heilsubrú hefur jafnframt sinnt fræðslu til fagfólks innan Heilsugæslu höfuðborgarsvæðisins um málefni offitu.

Varðandi aðgerð 15:

Við fögnum því að verið er að fjármagna næringafræðinga í geðþjónustu barna. Í Heilsubrú er 40% staða næringafræðings sem sérhæfir sig í næringu barna en það engan veginn nóg til að sinna börnum á höfuðborgarsvæðinu sem lifa með offitu og þurfa á þjónustunni að halda. Börn með offitu eru út um allt og því þarf aðgengi að næringarfræðingi að aukast fyrir öll þau börn, ekki bara þau sem eru í geðþjónustu. Því viljum við benda á það þarf að fjármagna stöðu næringafræðings í heilsugæslunni til að tryggja næringarmeðferðarþjónustu fyrir börn með annars konar heilsuvanda.

Varðandi aðgerð 16:

Biðtími eftir næringarmeðferð og sálfræðimeðferð er langur. Á sumum heilsugæslustöðvum eru ekki hjúkrunarfræðingar til að sinna lífstílsmóttöku með fullnægjandi hætti. Það er brýnt að skilgreina skýrt verklag um þverfaglega þjónustu og innleiða það samhliða uppbyggingu þjónustunnar. Slík innleiðing er þó ekki raunhæf án þess að tryggt sé fjármagn til ráðningar fagfólks.

Við teljum verulegan annmarka á að fjármagn sé ekki tryggt aðgerð 16. Þá er orðalag um aðkomu þverfaglegra stétta óljóst. Ef raunverulegur árangur á að nást þarf skýra fjármögnun og raunverulega mönnun, án þess verða markmiðin ekki að veruleika.

Samhliða uppbyggingu á grunnmeðferðarteymi í hverri heilsugæslu getur Heilsubrú annast stuðning við þá starfsemi eins og vísir er að nú þegar en þarf að efla. Sú eining getur stutt

starfsemi heilsugæslu á landsvísu og stutt við meðferð bæði barna og fullorðinna. Slíkt teymi gæti unnið í náinni samvinnu við sérfræðiteymið sem áformað er að setja á stofn í aðgerð 18. Slíkt teymi innan Heilsubrúar þarf að fjármagna sérstaklega.

Varðandi aðgerð 18:

Við fögnum því að fjármagni sé veitt í aðgerð 18. Þó finnst okkur óljóst hvar teymið á að vera staðsett og hvernig það á að vinna saman. Starfsfólk Heilsubrúar er tilbúið að vinna náið með þessu þverfaglega, miðlæga landsdekkandi teymi. Því eins og fram hefur komið þá höfum við veitt skjólstæðingum höfuðborgarsvæðisins og landsbyggðarinnar þjónustu með stað- og rafrænum námskeiðum. Heilsubrú býr yfir þverfaglegum hópi starfsfólks sem hefur reynslu á að þjónusta fólk sem lifir með offitu.

Lokaorð

Reynslan sýnir að árangursrík meðferð offitu byggir á samþættri nálgun þar sem sálrænn stuðningur, næringarmeðferð og markviss eftirfylgd innan heilsugæslu fara saman. Það er því lykilatriði að fjármagn verði sérstaklega tryggt til þessara starfa, meðal annars innan Heilsubrúar. Með því væri unnt að veita þjónustu bæði á höfuðborgarsvæðinu og á landsbyggðinni með rafrænum lausnum.

Unnið hefur verið að stefnumótun og skipan starfshópa varðandi þjónustu við fólk sem lifir með offitu frá árinu 2013. Þrátt fyrir það blasir við að klínísk þjónusta hefur ekki verið byggð upp í samræmi við þörf. Það vekur áhyggjur að áfram sé gert ráð fyrir fjármunum í frekari starfshópa í stað þess að forgangsraða fjármagni í beina, þverfaglega klíníska þjónustu fyrir fólk sem lifir með offitu.

Heilsubrú lýsir yfir vilja til samstarfs við stjórnvöld og aðra hagaðila um markvissa og faglega uppbyggingu þjónustu á þessu sviði.

Virðingafyllst

Fyrirhönd starfsfólks Heilsubrúar, Heilsugæslu höfuðborgarsvæðisins

Sólrun Ólína Sigurðardóttir, hjúkrunarfræðingur
Forstöðumaður og svæðisstjóri í Heilsubrú